

Posudek diplomové práce

Bc. Vladimír Vaníček: Rodová strategie a kšafy rodiny Žďárských ze Žďáru, 2015, 99 s.

Studijní program: Historické vědy, obor: historie – Historický ústav Filozofické fakulty Univerzity
Hradec Králové

Diplomant se mnou co vedoucím své práce důsledně konzultoval veškeré záměry a pracovní postupy. Jsem proto dobře obeznámen se složitostí geneze výsledné koncepce textu, která se snažila propojit dosavadní závěry autora z jeho výzkumu uskutečněného v rámci bakalářského studia s nezbytností dalšího posunu práce směrem k novým zjištěním a hlubší interpretaci. V. Vaníček v rozsáhlém expoé vysvětluje svoji cestu k novému cíli, o němž uvažuje v kontextu znalosti odborné literatury. Po této stránce dle mého soudu podává přesvědčivý doklad o své připravenosti téma zpracovat, podobně se v náležitě formě věnuje i pramenům.

Velmi obsáhlá část práce je věnována charakteristice rodu a jeho jednotlivých postav. Je otázkou k zamyšlení, zda tato pasáž, vystavená převážně na literatuře, nemohla být částečně „rozpuštěna“ ve vlastním jádru práce, tedy v kapitole analyzující testamety a testátory. Současně si však lze odpovědět s odkazem na zájem o dosažení přehlednosti obsahu.

Jádrem práce, prokazujícím autorovu řemeslnou připravenost, je vlastní pojednání o kšaftech a dalších pramenech právní povahy. Autor překvapivě nepřistoupil k formálnímu rozboru po stránce struktury a právních zvyklostí, byť ani tuto stránku zcela nezanedbává, nýbrž především důsledně vztahoval jednotlivé uváděné skutečnosti k souvislostem životních osudů Žďárských a jejich příbuzných, a to až s obdivuhodnou mírou pozornosti vůči detailu. Tento přístup mu nad rámec popisů obvyklých přesunů hmotných statků a výčtu obdobných kvantifikovatelných údajů dovolil přistoupit ke konstruování osobních portrétů jednotlivých osob a také jejich pravděpodobných osobnostních rysů. V tomto ohledu bych při „psychologizaci“ vybízel k vysoké obezřetnosti, neboť propast staletí a nedostatek dalších ego-dokumentů nás může snadno svést na nesprávnou cestu, avšak snaha Vladimíra Vaníčka je mi sympatická a jeho úvahy jsou věrohodné, promyšlené, nikoliv přemrštěné a ahistorické, a dokládají jeho schopnost nahlédnout pramen v mnoha rovinách. Ostatně, o hypotetičnosti a pouze přibližné pravděpodobnosti jsme si ve většině zkoumaných témat jako historici dobře vědomi.

Práce je psána velmi kultivovaným jazykem v promyšlených formulacích – jen občas překvapí křiklavá záměna velkých a malých písmen – *Královští místodržící, Český jazyk...* či vybočení z gramatických pravidel „*si mohli sestry...*“, což je však možné v objemu práce a vzhledem k její úrovni považovat za náhodný excés. Citace není vždy jednotná, např. křestní jména autorů jsou někdy zkrácena iniciálou, jinde jsou uváděna v celé podobě.

Práce prokazuje, že diplomant zvládl veškeré dílčí odborné dovednosti nezbytné k výzkumu matérie raného novověku. Svým rozsahem, obsahem a pracovními postupy odpovídá úrovni magisterské kvalifikační práce. V případě přesvědčivého průběhu obhajoby navrhuji diplomovou práci hodnotit stupněm:

Hradec Králové, 20. srpna 2015

PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D. , v.r.